

4. 3. PRAVIDLÁ ŽIVOTA

Ciel': ponúknuť pozitívny pohľad na Božie zákony

Božie slovo

„Potom Boh požehnal Noema a jeho synov a povedal im: „Plodte a množte sa a naplňte zem! Nech majú pred vami strach a hrôzu všetky zvieratá zeme, všetko vtáctvo neba a všetko, čo sa hýbe na zemi; dostávajú do rúk všetky ryby mora. Všetko, čo sa hýbe a žije, nech je vám za pokrm, všetko vám dávam tak, ako zelené byliny. Iba mäso s dušou, ktorá je v krvi, nesmiete jesť. Ale krv vašich duší budem vyhľadávať; budem ju vyhľadávať od každého zvieratá a od každého človeka, aj keď je to brat, budem vyhľadávať dušu človeka. Kto preleje ľudskú krv, človek nech preleje jeho krv, lebo na Boží obraz som stvoril človeka. Vy sa však plodte a množte sa, rozšírite sa na zemi a naplňte ju!“ Potom Boh povedal Noemovi i jeho synom, čo boli s ním: „Ja uzavriem zmluvu s vami a s vašim potomstvom, čo bude po vás, aj s každou živou bytosťou, čo je s vami: s vtáctvom, s dobytkom a so všetkou zverou, ktorá s vami vyšla z korába, so všetkými zvieratami, čo sú na zemi. Áno, uzavriem s vami zmluvu, že už nikdy nezahynie všetko živé vo vodách potopy a že už nikdy nebude potopa, ktorá by spustošila zem.“ A Boh hovoril ďalej: „Toto bude znakom zmluvy, ktorú uzavieram na večné pokolenia medzi mnou a vami a všetkými živými bytosťami, čo sú s vami: Svoj oblúk umiestňujem v oblakoch, aby bol znakom zmluvy medzi mnou a zemou. Keď zastriem zem oblakmi a keď sa v oblakoch zjaví moja dúha, vtedy si spomeniem na svoju zmluvu, ktorá je medzi mnou a medzi vami i každou živou bytosťou. Už nikdy nebude vôd potopy, ktorá by zahubila všetky živé tvory. V oblakoch bude oblúk, uvidím ho a spomeniem si na večnú zmluvu, uzavretú medzi Bohom a každou živou dušou všetkých živých tvorov, čo sú na zemi.“ A Boh povedal Noemovi: „Toto je znak zmluvy, ktorú som uzavrel medzi sebou a medzi všetkými živými tvormi na zemi.“ (Gn 9,1-17)

„Potom mu povedal: „Ja som Pán. Ja som ťa vyviedol z Chaldejského Uru, aby som ti dal do vlastníctva túto krajinu.“ On odpovedal: „Pane, Bože, podľa čoho poznám, že ju, budem vlastniť?“ Pán mu, odpovedal: „Vezmi pre mňa trojročnú kravu, trojročnú kozu, trojročného barana, hrdličku a holubicu!“ On to všetko vzal, rozsekol ich na polovice a polovice položil jednu oproti druhej, vtáky však nerozsekal. Keď zlietali vtáky na mŕtve telá, Abram ich odoháňal. A keď zapadalo slnko, padol na Abrama tvrdý spánok. Prepadla ho hrôza a veľká tma... Keď zapadlo slnko a zotmilo sa, zjavila sa dymiaca pec a horiaca fakľa, ktorá prešla pomedzi tie čiastky. V ten deň Pán uzavrel s Abramom zmluvu a povedal: „Tvojmu potomstvu dám túto krajinu od Egyptskej rieky až po veľkú rieku Eufrat.“ (Gn 15,7-12.17-18)

„A teraz, Izrael, počúvaj prikázania a ustanovenia, ktoré ťa chcem naučiť konať, aby ste žili a dosiahli vlastníctvo krajiny, ktorú vám dá Pán, Boh vašich otcov. 2 K slovám, ktoré vám hovorím, nepridáte vôbec nič, ani z nich nič neuberiete; zachovávajte prikázania Pána, svojho Boha, ktoré vám ukladám!“ (Dt 4,1-2)

„Pozri, učil som vás prikázaniam a ustanoveniam, ako mi nariadil Pán, môj Boh, aby ste ich plnili aj v krajine, do ktorej tiahnete, aby ste si ju udržali ako vlastnú. A zachováte a splníte ich napospol, lebo to bude vaša múdrosť a rozumnosť pred národmi, ktoré zvedia o každom tomto príkaze a budú vraviť: „Naozaj múdry a rozumný je tento veľký národ!“ Ved' kdeže je národ taký mocný, ktorý by mal svojich bohov tak blízko, ako je Pán, náš Boh, kedykoľvek k nemu voláme. A kde je národ taký slávny, ktorý by mal (také) spravodlivé prikázania a ustanovenia, ako je celý tento zákon, ktorý vám dnes predkladám?“ (Dt 4,5-8)

„Keď však budeš počúvať hlas Pána, svojho Boha, keď budeš plniť a zachovávať jeho príkazy, ktoré ti ja dnes nariaďujem, Pán, tvoj Boh, ťa povýši nad všetky národy, čo sú na zemi. Na teba sa znesú a k tebe dôjdu všetky tieto požehnania, ak budeš počúvať jeho

priказы. Budeš požehnaný v meste, budeš požehnaný na poli. Požehnaný bude plod tvojho života, plod tvojej zeme a plod tvojho dobytká, stáda tvojho dobytká a čriedy tvojich oviec. Požehnané budú tvoje humná a tvoje sýpky. Požehnaný budeš, či budeš vchádzať alebo vychádzať.“ (Dt 29,1-5)

„Potom Pán povedal Mojžišovi: „Napiš si tieto slová, lebo na podklade týchto slov som uzavrel zmluvu s tebou a Izraelom!“ A ostal tam s Pánom štyridsať dní a štyridsať nocí. Nejedol chlieb a nepil vodu. Potom Pán napísal na tabule príkazy zmluvy, desatoro prikázaní.“ (Ex 34,27-28)

„Zákon Pánov je dokonalý, osviežuje dušu. Rozhodnutia Pánove sú správne, potešujú srdce. Prikázania Pánove sú jasné, osvecujú oči. Výroky Pánove sú pravdivé a všetky spravodlivé. Vzácnejšie sú než zlato, než veľký drahokam, sladšie sú než med, než medové kvapky z plástu. ... Tvoj služobník sa v nich vzdeláva; veď kto ich zachováva, dostane hojnú odmenu.“ (Ž 19,8.9.10-12)

„Budeš počúvať hlas Pána, svojho Boha a zachovávať Jeho prikázania a nariadenia, ktoré sú napísané v tomto zákone, ak sa vrátiš opäť k Pánovi, svojmu Bohu, z celého srdca a celej svojej duše. Veď toto prikázanie, ktoré ti dnes dávam nie je nad tvoje sily ani ďaleko od teba. ... Toto slovo je celkom blízko pri tebe, je v tvojich ústach a v tvojom srdci, a preto ho môžeš zachovať.“ (Dt 30,10-11.14)

„Učiteľ, čo mám robiť, aby som bol dedičom večného života? ... Milovať budeš Pána, svojho Boha, z celého svojho srdca, z celej svojej duše, zo všetkých svojich síl a z celej svojej mysle a svojho blížneho ako seba samého! ... Toto rob, a budeš žiť!“ (Lk 10,25.27.28)

„Prišiel deň Nekvasených chlebov, keď bolo treba zabiť veľkonočného baránka. Poslal Petra a Jána so slovami: „Chodte a pripravte nám veľkonočnú večeru!“ Oni sa ho opýtali: „Kde ju máme pripraviť?“ Povedal im: „Len čo vojdete do mesta, stretnete človeka, ktorý bude niesť džbán vody. Chodte za ním do domu, do ktorého vojde, a majiteľovi domu povedzte: „Učiteľ ti odkazuje: Kde je miestnosť, v ktorej by som mohol jesť so svojimi učeníkmi veľkonočného baránka?“ On vám ukáže veľkú prestretú hornú sieň. Tam pripravte.“ Išli teda a všetko našli tak, ako im povedal. A pripravili veľkonočného baránka. Keď prišla hodina, zasadol za stôl a apoštoli s ním. Tu im povedal: „Veľmi som túžil jesť s vami tohoto veľkonočného baránka skôr, ako budem trpieť. Lebo hovorím vám: Už ho nebudem jesť, kým sa nenaplní v Božom kráľovstve.“ Vzal kalich, vzdával vďaky a povedal: „Vezmite ho a rozdeľte si ho medzi sebou. Lebo hovorím vám: Odteraz už nebudem piť z plodu viniča, kým nepríde Božie kráľovstvo.“ Potom vzal chlieb a vzdával vďaky, lámal ho a dával im, hovoriac: „Toto je moje telo, ktoré sa dáva za vás. Toto robte na moju pamiatku.“ Podobne po večeri vzal kalich a hovoril: „Tento kalich je nová zmluva v mojej krvi, ktorá sa vylieva za vás.“ (Lk 22,7-20)

„Lebo spasení ste milosťou skrze vieru; a to nie je z vás, je to Boží dar: nie zo skutkov, aby sa nik nevystatoval.“ (Ef 2,8-9)

Iné pramene

Človek povolaný k blaženosti, ale zranený hriechom potrebuje spásu od Boha. Božie pomôc mu prichádza v Kristovi prostredníctvom zákona, ktorý ho riadi, a milosti, ktorá ho posilňuje“ (KKC 1949)

Podľa Svätého písma je zákon Božie otcovské poučenie, ktoré človekovi predpisuje cesty vedúce k prisľúbenej blaženosti a zakazuje cesty zla. (KKC 1975)

Kristus je cieľom zákona. Len On učí, čo je Božia spravodlivosť, a udeľuje ju. (KKC 1977)

Morálny zákon je dielo Božej múdrosti. Predpisuje človekovi cesty, normy správania, ktoré vedú k prisľúbenej blaženosti a zakazuje cesty, ktoré odvádzajú od Boha. (Kompendium KKC 415)

Prirodzený zákon, vpísaný Stvoriteľom do srdca každého človeka, spočíva v účasti na Božej múdrosti a добрote. Je všeobecný a nemenný a tvorí základ práv a základných povinností osoby, ako aj ľudskej spoločnosti i samého občianskeho zákona. (Kompendium KKC 416)

Je to láska, čo umožňuje zachovávať prikázania, a či zachovávané prikázania plodia lásku? Kto by sa škriepil, že láska nie je prednejšia? Kto totiž nemiluje, nemá prečo zachovávať prikázania. (Sv. Augustín)

Materiály k téme

Podnety na prehĺbenie témy

- bolo by možné športové podujatie bez pravidiel?
- ako Ty vnímaš pravidlá a zákony? Sú potrebné? Sú to mantinely, ktoré ťa obmedzujú, či chránia?
- ktoré prikázania ti vadia? Ako by vyzeral svet, keby ich nebolo?
- sú všetky ľudské zákony spravodlivé?
- domáce pravidlá, ktoré dávajú rodičia... Je pre teba ťažké ich dodržiavať? S akým úmyslom ich rodičia vytvárali? Chránia ťa pred niečím? Čomu ťa chcú naučiť? Rozumieš im? Ako sa dohodnúť s rodičmi na vytvorení rozumných pravidiel?
- ak by si dostal úlohu viesť nejakú skupinu ľudí, dal by si im pravidlá? Kvôli čomu? Ak budeš ty rodič, budeš dávať svojim deťom tiež pravidlá? Aké?
- aký je rozdiel medzi ľudským a Božím zákonom? Ak veríš tomu, že ťa Boh miluje a chce tvoju spásu omnoho viac, ako ty sám? Veríš potom aj tomu, že svojimi zákonmi ti nechce zlo, ale naopak dobro?
- všimni si, že v Starom zákone dáva Boh prikázania vždy až potom, keď im preukázal svoju lásku, ochranu, vyslobodenie ... zažíváš aj ty, že ťa Boh miluje, chráni, oslobodzuje. Môžu ti tieto skúsenosti pomôcť ľahšie dodržiavať Božie zákony?
- je Desatero stále dôležité?
- je Desatero obmedzovanie alebo ochrana?
- čo sa stane, ak človek nerešpektuje zákony? (korupcia, klimatické zmeny, civilizačné choroby, nesprávna výživa, dopravné nehody, pracovné úrazy...)
- Žalm 19 – prečítanie tohto žalmu môže byť podnetom na spoločné zdieľanie v skupinke

Podnety k spoločnému zdieľaniu v skupinke

Modlitba

- modlitba Žalmu 19

Aplikácia do života

- budem rešpektovať domáce pravidlá ako mantinely, ktoré ma chránia, nie obmedzujú. Ak mi to robí ťažkosť alebo im nerozumiem, skúsím sa o nich pokojne porozprávať s rodičmi.
- ak mi ktorékoľvek pravidlá robia ťažkosť – budem v pravidelnej modlitbe prosiť Boha, aby mi pomohol pochopiť ich význam pre môj život alebo sa s niekým o tom porozprávam (animátor, spovedník ...)

Materiály k tému

KKC 1949-2051 <http://www.katechizmus.sk/index.php?action=getk&kid=2643>

Prikázanie – Desatoro <http://www.katechizmus.sk/?action=register®k=718>

Kompendium KKC 415-533

YOUCAT 333-468

Birmovník - téma č. 9-15

3-minútový katechizmus – Čo je 10 Božích prikázaní:

<https://www.tvlux.sk/archiv/play/11080>

Tweetuj s Bohom - Je Desatoro stále dôležité?

<https://www.tweetingwithgod.com/sk/content/49-je-desatoro-stale-dolezite>

Pápež František - cyklus katechéz pre mladých o Božích prikázaniach

<https://dku.abuba.sk/katech-desatoro>

www.trojica.sk Desatoro <http://www.trojica.sk/desatoro/>

fara Lúky Bratislava Petržalka – Desatoro <http://www.faraluky.sk/desatoro/>

Desatoro Božích prikázaní - Vincentini.sk <https://www.vincentini.sk/nase-aktivity/kazne-p-lubomira-stanceka-cm/tematicke-kazne/desatoro-bozich-prikazani>